

оборони; забезпеченню законності та посилення ефективності у діяльності збройних сил та воєнізованих формувань; підтримка принципів відкритості та відповідальності суб'єктів сектору безпеки та оборони; налагодження взаємної довіри між громадянським суспільством та представниками силових відомств, зокрема у сфері вирішення питань оборонного характеру.

Таким чином, забезпечення додержання прав і свобод людини та громадянина в умовах збройної агресії є координація зусиль відповідних органів державної влади та налагодження співробітництва між інституціями держави, які опікуються питаннями захисту прав людини та реагування на гуманітарні виклики в умовах війни.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Головань В. Світовий досвід діяльності інституту омбудмана. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 3. С. 199-203.
2. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 року № 776/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>
3. Бенджамін Бакленд, Вільям Макдермотт Інститут омбудсмена у справах збройних сил. Практичний посібник. URL: https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/Ombudsman_book_Ukrainian.pdf

УДК 340

Мазепа С. О.
*к.ю.н., доцент кафедри
кримінального права і процесу,
Західноукраїнський
національний університет,
міжнародний дослідник
Оснабрюцький університет
(Німеччина)*

ЯК УКРАЇНА ПРОТИСТОЇТЬ ВОРОГУ НА ІНФОРМАЦІЙНОМУ ФРОНТІ?

Сьогодні вже більше року іде повномасштабна війна російської федерації на території України, без сумніву можна сказати що це і перша в світі кібервійна. Ворог витрачає колосальні суми на поширення пропаганди та дезінформації серед населення через інформаційні пристрої за допомогою сучасних технологій. Перше, що зробив ворог, коли втрутився на територію нашої держави, це максимально обрізав технічний доступ наших громадян до джерел інформації, щоб люди не могли знати реальну картину подій. Було завезено чимало спеціально обладнання, яке транслювало фейки і російську пропаганду. Чого вартий репортаж про розп'ятого хлопчика, який облетів весь світ [1].

Як Україна сьогодні бореться у надзвичайно складних умовах на

інформаційному просторі? На законодавчому рівні було внесено ряд змін щодо запровадження кримінальної відповідальності за пропаганду заперечення, підтримку, схвалення війни, глорифікацію, пропаганду в освітніх закладах, хейтспіч щодо регіональної приналежності [2]. Вивчаючи судову практику, помічено чимало випадків протиправного поширення злочинної пропаганди в соціальних мережах, таких як Фейсбук, Твітер, та заборонених на території України Вконтакті та Однокласники.

Департамент кіберполіції Національної поліції України відіграє ключову роль у протидії ворогу на інформаційному просторі. Ведеться активна робота на різних інтернет-платформах щодо припинення та запобігання вчиненню цифрового насильства щодо українського суспільства. Систематично перевіряються соціальні мережі за допомогою різних інструментів, в тому числі власних автоматизованих ІТ розробок Департаменту та вручну за допомогою пошуку тригерних слів. За останній час виявлено та заблоковано більше 23 тисяч осередків розповсюдження російської пропаганди. Але найбільш результативним є залучення пересічних громадян до боротьби на інформаційному фронті. На окрему увагу заслуговує проект платформа MRIYA, який є синергією Кіберполіції України та волонтерів у протидії російським окупантам у медіа-просторі. Бот «StopRussia MRIYA» приймає інформацію про фейкові ресурси, котрі перевіряються нашими модераторами та відправляються на блокування небайдужим громадянам [3]. Також на відповідному сайті можна знайти перелік псевдоукраїнських каналів, про які варто знати всім.

Вплив на людську свідомість за допомогою різних видів цифрового насильства є дуже небезпечним не лише в Україні, але й в усьому світі. Тому необхідно вивчати позитивний міжнародний досвід, ініціювати створення єдиних нормативно-правових актів щодо протидії пропаганді та фейкам, для спільного користування із країнами Європейського союзу, та активно залучати суспільство до протидії російському агресору.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Офіційний сайт українського телеканалу ТСН. URL: <https://tsn.ua/video/video-novini/rosiyske-tb-viznalo-scho-rozp-yatiy-hlopchik-buv-feykom.html> (дата звернення: 22.03.2023).
2. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 22.03.2023)
3. Stop russia Mriya URL: <https://mriya.social/> (дата звернення: 22.03.2023)